

РЕШЕНИЕ

№ 149

гр. Казанлък, 21.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – КАЗАНЛЪК, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ВАЛЕНТИНА ИВ. Т.ОВА

при участието на секретаря ЕЛЕНА ИВ. СТОИЛОВА
като разгледа докладваното от ВАЛЕНТИНА ИВ. Т.ОВА Гражданско дело
№ 20225510102017 по описа за 2022 година

Производството е образувано по искова молба от Ш. А. М., ЕГН *****, с адрес: ****, чрез пълномощника адв. П. К. от САК, против ЗАД „ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: ****. Ищецът твърди, че бил брат на загиналия вследствие на ПТП М. А. М., на 31 години. На 10.10.2021 г. около 10:30 ч. по път **** при км. ****+**** м., между гр. К. и с. В.Л. се движил л. а. марка „М.“, модел „****“ с рег. № ****, управляван от виновния водач С. Ш. С., нарушил правилата за движение по пътищата, като се ударил в насрещно движещия се автомобил с рег. № ****, управляван от С. Б.. Вследствие на настъпилото ПТП била причинена смъртта на М. М., пътник в увреждащия автомобил. Сочи, че по случая било образувано ДП № **** г. на РУ К., пр. пр. № **** г. на ОП-П., което към настоящия момент не било приключило с окончателен съдебен акт. Причина за настъпване на произшествието били допуснатите от водача на л. а. С. С., нарушения на правилата за движение по пътищата. В случая съществувала пряка причинна връзка между деянието на виновния водач С. С. и настъпилите общественоопасни последици - смъртта на М. М.. Твърди, че за увреждащия л. а. „М. ****“ с рег. № ****, управляван от С. С., имало сключена застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, з. п. № **** ****, със срок на валидност една година, считано от 27.03.2021 г. до 26.03.2022 г. със „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, гр. С.. По силата на този договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, застрахователят покривал отговорността на застрахованите лица за причинените от тях неимуществени и имуществени вреди на трети

лица, настъпили във връзка с притежаването и използването на МПС, съгласно чл. 492 от КЗ в размер на 10 420 000 лв. за всяко събитие, която сума представлява минималния размер на обезщетението за неимуществени вреди по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Съгласно разпоредбата на чл. 380 от КЗ, ищецът предявил претенция за изплащане на обезщетение пред „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, гр. С., като били представени всички документи, с които разполагат, получени от застрахователя с о.р. на 08.11.2021 г. По случая била заведена щета № **** от 26.11.2021 г., по която застрахователят в законоустановения срок не предложил за плащане обезщетение. С оглед на изложеното, в случая били налице предпоставки за ангажиране отговорността на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, гр. С. за причинените неимуществени и имуществени вреди на ищеца. Сочи, че ищецът бил по-малък от починалия М. А. М.. Ш. М. и М. израснали заедно, като ищецът се възхищавал на по-големия си брат, приемал го като пример, на който да подражава и който да следва в своето житейско развитие. Загиналият от своя страна с удоволствие помагал на родителите си в гледането на по-малкото си братче, когато те не са имали такава възможност да го правят. Дори и след като М. пораснал връзката му с ищеца не отслабнала. С напредването на времето, когато двамата пораснали и станали пълнолетни, връзката по между им не отслабнала, а тъкмо обратното - засилила се, тъй като се чувствали един друг не само като братя, но и като хора, които били най-добри приятели, които живеели в пълна хармония и разбирателство, които могли да се доверят и да разчитат напълно един на друг. М. продължавал да поддържа близки и редовни контакти с него. Продължили да се грижат един за друг, оказвали са си взаимна помощ и подкрепа, останали силно привързани по между си. С неочакваната смърт ищецът загубил моралната и физическа подкрепа на своя по-голям брат, на своя приятел, която винаги имал и на която разчитал. Смъртта на М. предизвикала значителни по обем и интензитет негативни преживявания в Ш.. И до настоящия момент, покрусата и мъката от внезапната загуба на М. предизвиквали силни емоционални изживявания в ищеца, а от друга страна търпените болки и страдания се отразявали изключително негативно и на здравословното му състояние. Моралните страдания, търпяната скръб от невъзвратимата загуба били огромни и неописуеми и щели да го съпътстват през целия му живот. Починалият М. бил на 31 години, деен и работлив човек, в добро здравословно състояние. Бил активен, работоспособен, винаги се занимавал с нещо. М. бил опора за родителите си и по-малкия си брат, грижил се всеотдайно за тях и винаги им помагал, когато имали нужда от него. С оглед изложеното, причинените неудобства, болки и страдания на ищеца следвало да бъдат компенсирани. Безспорно неимуществените вреди имали по-голямо значение и съответно се оценявали по-високо. Паричното обезщетение не можело да замести накърнените морални блага, но то можело да обезпечи удовлетворяването на други нужди, което до известна степен можело да компенсира страданието и да постигне някакво, макар и

минимално, заличаване на неблагоприятните последици от причинената смърт. Обезщетението за неимуществени вреди имало за цел да репарира в относително пълен обем психическите и емоционални болки, страдания, неудобства и изобщо нематериалните последици от извършеното деяние. Вредите на ищеца били в резултат на виновното поведение на водача С. С., а за причинените от него вреди отговарял ответникът по делото „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, гр. С.. Съгласно чл. 432 от КЗ увреденият имал право на пряк иск срещу застрахователната компания, отговорна по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“, поради което за ищеца бил налице правен интерес да иска от съда определяне на справедлив размер на обезщетение за причинените неимуществени вреди. Претендираните суми били съобразени от една страна с принципа на справедливост, с оглед действително претърпените болки и страдания от причинената смърт на техния син, а от друга страна с лимита на отговорност на застрахователната компания по ЗГО и съдебната практика при компенсиране на вреди от този вид. С уточнителна молба от 15.09.2022 г. процесуалният представител на ищеца заявява, че при деликт лихви за забава се дължали от датата на непозволеното увреждане. В тази връзка следвало да се има предвид, че задължението за изплащане на застрахователно обезщетение възниквало с настъпването на застрахователното събитие, покрито от ЗГО на автомобилистите. Приложимата правна норма била чл. 429, ал. 3 КЗ, в която било уредено задължение на застрахователя за лихви от датата на уведомяване от застрахования или от датата на уведомяване или предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице. Тъй като за делинквента - водачът на л.а. „М.“ било установено задължение да уведоми застрахователя в 7-дневен срок от датата на настъпване на застрахователното събитие, то за застрахователя възниквало задължение за плащане на лихви към пострадалия от 7-мия ден, както било претендирано в исковата молба - 17.10.21 г. Моли съда да постанови решение, с което да приеме, че предявените искове са основателни и доказани по размер и да осъди ответника „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, гр. С. да заплати на ищеца Ш. А. М., обезщетение в размер на 25 000 лева, след допуснатото увеличение на иска, за причинените неимуществени вреди на Ш. А. М. от смъртта на неговия брат М. А. М.. Претендира законна лихва върху сумата, считано от 17.10.2021 г. - датата на която изтича срока по чл. 429, ал. 3 от КЗ, вр с чл. 430, ал. 1 от КЗ до окончателното изплащане. Претендира разноски в производството.

В срока по чл. 131, ал. 1 от ГПК е депозиран писмен отговор от ответника. Заявява, че оспорва предявения иск по основание и размер и моли съда да постанови съдебно решение, с което да го отхвърли изцяло като неоснователен и недоказан. В случай, че съдът намери исковата претенция за основателна, моли да намали размера на претендираното обезщетение за неимуществени вреди, тъй като заявеното с исковата молба искане за репарирание на неимуществените вреди било прекомерно завишено и не съответствало, от една страна, на практиката на съдилищата по аналогични

случаи за процесния период с оглед релевантните критерии, запълващи със съдържание понятието „справедливост” по смисъла на чл. 52 ЗЗД, от друга страна, на реално причинените вреди, респ. на интензитета и продължителността на търпените болки и страдания от ищеца, и от трета страна, с оглед наличието на принос от страна на загиналия брат ищеца за настъпване на вредоносните последици от ПТП, изразяващ се в непоставянето на обезопасителен колан в нарушение на чл. 137а ЗДВП, както и в разсейване на водача с разговори. На самостоятелно основание твърди, че процесното ПТП настъпило при условията на независимо съизвършителство, както от страна на застрахования в дружеството водач, така и от страна на водача на л. а. ****, с рег. № ****, поради управление на последния с превишена скорост и невъзможност да реагира и спре в случай на възникналата опасност от насрещно идващото МПС. Претендира разноски в производството. Твърди, че липсвало виновно и противоправно поведение от страна на застрахования в ответното дружество водач - С. Ш. С., което от своя страна водело до липса на основание за ангажиране отговорността на дружеството като негов застраховател по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ (ЗЗГОА), доколкото отговорността на застрахователя по ЗЗГОА била функционално обусловена от отговорността на застрахования водач. Претендираното застрахователно обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди от ПТП от 10.10.2021 г., настъпило на път ****, км ****+****, между гр. К. и с. В.Л., било прекомерно завишено и не представлявало справедлив еквивалент на понесените от него болки и страдания в резултат на причинената смърт на брат му. Същото не било съобразено и с приноса на загиналия за настъпване на вредоносните последици от ПТП. В този смисъл и при условие, че предявеният иск бъде приет от съда за основателен, прави възражение за прекомерност на претендираното обезщетение като несъответстващо на реално претърпените от ищеца болки и страдания, както и възражение за съпричиняване на вредоносните последици от ПТП от страна на загиналия брат на ищеца, изразяващо се, от една страна, в нарушение на изискванията на Закона за движение по пътищата относно превоз на пътници - чл. 137а ЗДВП, а, от друга страна, в разсейване на водача с разговори, което му попретило да контролира непрекъснато управляваното от него пътно превозно средство и да предприеме спасителна маневра в случай на възникналата опасност от приближаващото МПС. Поради това и при евентуална доказаност на исковата му претенция, определеното от съда за справедливо обезщетение следвало да бъде намалено на половина заради наличието на принос в изложените по-горе аспекти. Твърди, че процесията катастрофа настъпила и поради наличието на виновно и противоправно поведение от страна на водача на л. а. ****, с рег. № **** - С. Д. Б., поради управление на последния с превишена и/или несъобразена с конкретните пътни условия скорост, която не му позволила да спре или по друг начин да се опита да предотврати ПТП с идващия насрееща лек автомобил. Твърди, че ищецът не бил претърпял изключителни вреди -

болки и страдания от смъртта на своя брат при процесното ПТП, както и че между тях приживе на съществували изключително близки взаимоотношения, които да обосновават основателност на исковата претенция съгласно мотивите на ТР № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС. Оспорва твърдението, че ищецът и загиналия му брат израснали заедно, че загиналият помагал на родителите си в отглеждането на ищеца като по-малкият брат, както и че като израснали, двамата братя продължавали да поддържат редовни и близки контакти, да си оказват взаимна грижа и подкрепа. Твърди, че не били налице дори и типичните, обичайните отношения между братя, още по-малко твърди, че между ищеца и загиналия съществували близки и сърдечни емоционални отношения, които да са довели до претърпени изключителни неимуществени вреди. Липсата на подлежаща на обезщетяване вреда като кумулативно изискуем елемент от фактическия състав на непозволеното увреждане, обосновавало извод за неоснователност на предявения иск по чл. 432 от КЗ, само една от предпоставките за чието уважаване било наличието на непозволено увреждане. В този смисъл били постановените съдебни решения по аналогични претенции, както следва: Решение № 63/25.02.2022 г. по т. д. № 560/2020 на ОС-П., XVI състав; Решение № 260005/24.01.2022 г. по т. д. № 31/2020 г. на ОС-Ловеч; Решение № 391/03.09.2021 г. по гр. д. № 821/20 на ОС-Велико Търново (влязло в сила); Решение № 102/18.06.2019 г. по т. д. № 143/2018 г. на ОС-Враца, потвърдено с решение № 11893/21.08.2020 г., постановено по в. гр. д. № 11893/2019 г. на САС, 2 състав, влязло в сила, поради недопускането му до касационно обжалване. В Решение № 17/16.03.2021 г. на ВКС, 2 ТО по т. д. № 291/20 г. било прието, че житейските ситуации и обстоятелства, придаващи на определена родствена връзка характеристиката на изключителна, не могли да бъдат изброени изчерпателно, но като примери за възникване на такава връзка можело да се посочат продължителното отглеждане и възпитание на единия брат от другия по причина заболяване, смърт или дезинтересиране на родителите от децата и пр. Независимо от спецификата на отношенията, присъждането на обезщетение в полза на сестра/брат било обусловено от провеждането на пълно и главно доказване на критериите, възприети в ТР по т. д. № 1/2016 г. на ВКС. В този смисъл е и Решение № 92/17.11.2020 г. на ВКС, 2 ТО по т. д. № 1275/2019 г. Признава за безспорно съществуването на валидно застрахователно правоотношение към датата на ПТП - 10.10.2021 г., по отношение собствеността и ползването на л. а. М., модел ****, с рег. № **** по силата на Застрахователна полица № *****/26.03.2021 г., сключена със „Зад ДаллБогг: Живот и Здраве” АД. Оспорва твърдението, че застрахованият в ответното дружество водач - С. Ш. С. имал вина за настъпване на процесното ПТП. От представените към исковата молба писмени доказателства не можело да се обоснове наличие на виновно и противоправно поведение на същия. По случая било образувано ДП № **** г. по описа на РУ К., пр. пр. № **** г. на ОП П..

Оспорва размера на претенцията за неимуществени вреди като

прекомерно завишена. Същата не била съобразена с практиката на съдилищата и застрахователите по аналогични случаи към процесния период и не отчитала изведените от съдебната практика критерии, запълващи със съдържание понятието за справедливост по смисъла на чл. 52 от ЗЗД. Претендиращият размер не държал сметка нито за естеството на отношенията им приживе, нито за общественно-икономическите условия на живот в страната по местожителството им. Сочил, че в практиката на ВКС било прието, че икономическата конюнктура на страната се вземала в предвид при определяне на обезщетението за неимуществени вреди. Така Решение № 92 от 02.08.2016 г. по т. д. № 965/2015 г. на Върховен касационен съд, 1-во тър. отделение. Претендиращият размер на обезщетение не можел да бъде логично обоснован, тъй като страданието и мъката нямали цена, а от друга страна не съответствало на стандарта на живот в страната, на средния размер на работната заплата, на конкретния социално-икономически статус на ищеца и на загиналия. По тази причина в много развити страни, където съществували и лимити за обезщетенията, се прилагал принципът за обективна оценка на размера на евентуалния (пропуснат) остатъчен икономически принос на пострадалия/загиналия. През последните 5 години в Б. средният размер на обезщетенията се увеличавал експоненциално, без да следвало съразмерно темповете на увеличение на работната заплата, покупателна способност на населението, икономическата конюнктура в страната. Установено било трайно и непротиворечиво тълкуване в многобройни решения на състави на Върховния касационен съд по чл. 290 ГПК, че при определяне размера на обезщетението по реда на чл. 52 ЗЗД за неимуществени вреди от причинена в резултат на деликт смърт, от значение били конкретните обстоятелства, при които настъпила смъртта; съпътстващите физически болки и други страдания на починалото лице, тяхната сила, интензитет и продължителност на болковия синдром - т.е. в каква степен били възприети от ищеца и как се отразили върху неговата психика и емоции; родствените и емоционални отношения между ищеца и пострадалия, близостта между тях; конкретните чувства на ищеца към момента на деликта и след това; отражението върху психиката и начина му на живот. При страдание от загуба на близък човек била от значение и възрастта на пострадалия (изрично ПП ВС № 4/1968 г.), както и тази на починалия към датата на деликта - тя също индикирала степента на емоционална близост, зависимост един от друг, ролята на починалия за обезпечаването, грижата, отглеждането, възпитанието и подкрепата на пострадалия, възможността на последния да се съвземе, наличието и на други фактори в живота му (семейство, близки, работа, социална и обществена ангажираност), които да го подпомогнат за преодоляване на емоционалната болка и справяне с последиците от загуба на близкия човек. Удовлетворяването на изискването за справедливост по чл. 52 ЗЗД налагало при определяне на размера на обезщетенията за неимуществени вреди да се отчита и общественно-икономическата конюнктура в страната към момента на увреждането. По всички изложени съображения намира, че

претендираното обезщетение не държало сметка за горните критерии. Евентуално, ако съдът намери исковата молба за основателна, моли да вземе предвид и разпоредбата на § 96 от ПЗР на ЗИД КЗ/ДВ бр. 101/2018г/, в който било предвидено, че до влизането в сила на наредбата за утвърждаване на методиката по чл. 493а, ал. 2, обезщетението за претърпените неимуществени вреди на лицата по чл. 493а, ал. 4, каквато безспорно се явявал ищеца, се определял в размер до 5 000 лв. Разпоредбата на ал. 2 предвиждала, че до влизането в сила на наредбата за утвърждаване на методиката по чл. 493а, ал. 2, лицето, което отговаря за причинените неимуществени вреди на лицата по чл. 493а, ал. 4, дължи обезщетение в размера по ал. 1. Тези процесуални норми уреждали с обратна сила заварените до влизане в сила чл. 493а от КЗ случаи, касаещи предявени икове за неимуществени вреди от лицата по чл. 493а, ал. 4, за периода от 21.06.2018 г. - 07.12.2018 г., както и за периода от 07.12.2018 г. до влизане в сила на наредбата по чл. 493а, ал. 2, която наредба съгласно § 103 ПЗР на ЗИД КЗ, трябвало да бъде приета в срок от 1 година от влизане в сила на този закон. Настоящият иск бил предявен в периода, когато все още не била издадена наредбата по чл. 493а, ал. 2, поради което трябвало да намери приложение § 96, ал. 3 ПЗР на ЗИД КЗ/ДВ бр. 101/2018г/, вр. с ал. 2, вр. с ал. 1 и чл. 493а, ал. 4 КЗ, тъй като до влизане в сила на наредбата по чл. 493а ал. 2, обезщетението за претърпени неимуществени вреди на лицата по чл. 493, ал. 4, следвало да се присъжда от съдилищата в размер до 5 000 лв. Следователно, прилагайки цитираните правни норми, съдът бил обвързан с т. нар. „таван“ на обезщетението за неимуществени вреди, поради което не можел да присъди обезщетение, надхвърлящо сумата 5 000 лв. Съгласно разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД и чл. 493а, ал. 4 и § 96 от ДР от Кодекса за застраховането размерът на неимуществените вреди в процесния случай се определял от съда по справедливост в определените рамки до 5 000 лева. В този смисъл била съдебната практика на съдилищата: Решение № 7898 от 14.12.2018 г. на СГС по гр. д. № 12499/2017 г.; Решение № 47 от 19.12.2018 г. на ОС - Сливен по т. д. № 72/2018 г. Ищецът по делото твърдял да е брат на загиналия, поради което той принципно попадал в далечния кръг легитимирани да получат обезщетение лица до размера на до 5 000 лв. Във връзка с горното, счита, че присъждане на обезщетение в полза на ищеца в размер по-голям от 5 000 лв. при евентуално направено последващо увеличение на цената на иска би се превърнало в източник на неоснователно обогатяване за ищеца и щяло да противоречи на правилата на морала и добрите нрави. Оспорва началният момент, от който се претендира лихва за забава - 17.10.2021 г. - датата, на която изтича срокът по чл. 429, ал. 3 от КЗ, във вр. с чл. 430, ал. 1 от КЗ за уведомяване на застрахователя от виновния водач. Счита, че при доказаност на претенцията по основание предвид разпоредбата на чл. 497, ал.1, т. 3 КЗ, началната датата на лихвата за забава трябвало да е след изтичане на 3 месечния срок за произнасяне от страна на застрахователя при предявена извънсъдебна застрахователна претенция, както и с оглед разпоредбата на чл. 429, ал. 3 КЗ, предвиждаща изрично, че

застрахователят по ЗЗГОА отговарял за лихва за забава от датата на уведомяването му за ПТП или от датата на предявяване на застрахователна претенция, която от двете е по-ранна. Видно от представените с исковата молба и с настоящия отговор документи било, че ищецът предявил извънсъдебната си претенция пред застрахователя на 08.11.2021 г., а тримесечният срок на застрахователя за окончателно произнасяне по нея бил изтекъл на 08.02.2022 г. На 26.11.2021 г. от ищеца били поискани допълнителни документи, вкл. и банкова сметка съгласно изискванията на чл. 380 от КЗ. До изтичането на 3-месечния срок за окончателно произнасяне от страна на ищеца не били представени никакви допълнителни документи, нито банкова сметка, поради което и на 08.02.2022 г. на ищеца било отказано изплащане на застрахователно обезщетение поради недоказаност на претенцията му, както и поради фактическа невъзможност това да се случи, тъй като не били предоставени данни за банковата му сметка. Заявява, че ответното дружество било уведомено за процесното ПТП за пръв път на 08.11.2021 г. с получаване на извънсъдебната застрахователна претенция от ищеца. Не били уведомявани от водача.

Страните, редовно призовани за датата на откритите съдебни заседания, поддържат изложеното в исковата молба и в отговора.

РС-Казанлък, като взе предвид събраните по делото доказателства и съобрази разпоредбите на закона, намира за установено от **фактическа страна** следното:

От фактическа страна е безспорно между страните, а и от Удостоверение за родствени връзки изх. № **** г. на Община П.Б. се установява, че Ш. А. М. е брат на загиналия в ПТП на 10.10.2021 г. М. А. М., а техни родители са С. Ш. А. – майка и А. М. А..

ПТП-то на 10.10.2021 г. е причинено от С. Ш. С., който на път **** /гр. С., гр. Б./ при км. ****+**** м. между гр. К. и с. В.Л., област П., при управление на моторно превозно средство - л.а. марка „М.“, модел „****“ с рег. № **** е нарушил правилата за движение, а именно: чл.5 ал.1 т.1 от ЗДвП, тъй като: участник в движението по пътищата с поведението си не е трябвало да създава опасности и пречки за движението и не е трябвало да поставя в опасност живота и здравето на М. А. М.; чл.16 ал.1 от ЗДвП, тъй като: водач на пътно превозно средство на пътно платно с двупосочно движение му е било забранено, когато платното за движение има две пътни ленти, да навлиза и да се движи в лентата за насрещно движение, освен при изпреварване или заобикаляне; чл. 20 ал.2 изр.1 от ЗДвП, тъй като: водач на пътно превозно средство е бил длъжен при избиране скоростта на движението да се съобразява с атмосферните условия и със състоянието на пътя, за да бъде в състояние да спре пред всяко предвидимо препятствие и по непредпазливост е причинил смъртта на М. А. М. ЕГН ***** от с. ****.

Вината на С. Ш. С. е установена с влязла в сила на 30.06.2023 г. присъда от 14.06.2023 г. по НДОХ № **** г. по описа на ОС-П.. Влязлата в сила

присъда е задължителна за гражданския съд на основание чл. 300 от ГПК относно наличие на виновно и противоправно деяние, извършено от С. Ш. С., пряка и непосредствена последица от което е смъртта на М. А. М., съответно доказан е фактическият състав начл. 45 от ЗЗД.

От заключението на комплексна съдебно-медицинска и автотехническа експертиза с вх. № **** г. се установява, че автомобил М. ****, с рег. № **** е бил фабрично оборудван с триточкови инерционни предпазни колани за всички места на пътниците и за водача. Предпазният /обезопасителен колан/ е средство за пасивна защита, предназначено за удържане на водача на автомобила и пасажерите му на място при случай на ПТП, внезапно спиране, при авария, преобръщане и др. Използването на предпазните колани предотвратява придвижването на намиращите се в автомобила хора по инерция и съответно възможното им стълкновение с частите на интериора или с други пасажери, а също така гарантира, че пасажера ще се намира на положение, гарантиращо безопасно отваряне на въздушната възглавница. Освен това предпазният колан се разтяга малко при рязко издърпване, като по този начин поглъща част от кинетичната енергия на пътника. Разтягането на предпазните колани се извършва с помощта на устройства за удължаване. Коланът няма възпиращо действие при движението на тялото встрани. Починалият М. А. М. при настъпилото ПТП е получил: Тежка черепно-мозъчна травма изразяваща се в мозъчен оток, кръвоизливи и размекчаване в ствола на мозъка, счупване костите на черепната основа, кръвоизлив под меките мозъчни обвивки, кръвонасядания по меките черепни покривки. Счупване на лява раменна кост. Охлузвания и кръвонасядания по крайниците. Разкъсно-контузна рана на лява вежда. Смъртоносна се е оказала черепно-мозъчната травма, която е довела до парализа на важни за живота мозъчни центрове. В конкретния случай загиналият М. М., категорично е бил с поставен предпазен колан по време на процесното ПТП. Механизмът на получаване на смъртоносните травматични увреждания е удар с или върху твърд тъп предмет с голяма кинетична енергия на главата и шията, която е получил при ПТП-то пострадалия. А именно твърдия задглавник поставен на средна задна седалка на процесния автомобил. Няма обективни данни за хлътвания и деформации навътре в купето на мястото, където е седял пострадалият М. А. М..

За увреждащото МПС е налице валидна към датата на ПТП застраховка Гражданска отговорност на автомобилистите, сключена с ЗАД „ДаллБогг: Живот и здраве“ АД.

За установяване особено близката връзка между ищеца и неговия брат, както и за търпените от него болки и страдания от смъртта му, по делото са събрани гласни доказателства чрез разпита на съжителката на ищеца и нейния племенник.

Свидетелката Ш. С. Е., живуща на семейни начала с Ш. А. М., заяви, че знае за настъпилия инцидент от 10.10.2021 г. Прибирали се с детето им,

което било на четири години и половина. Ш. ѝ се обадил по телефона и съобщил за катастрофата. Казал, че катастрофирали и брат му починал. Свидетелката изпаднала в шок. Взела малката, качили се на колата, взели и племенника ѝ С. и тръгнали към мястото на инцидента. Пристигнали на мястото на катастрофата. Ш. и С. не били там, взела ги линейка. Само трупът на М. бил в колата. След това изчакали съдебна медицина да го вземе и тръгнали към болницата в П.. Влезли при Ш., той бил в ужасно състояние, плачел много. Дясното му око било насинено. Свидетелката познавала братята от преди шестнадесет години. С Ш. били от шестнадесет години заедно. Братята били от с. О., свидетелката била от с. Д.И.. Две години била разликата между тях, М. бил по-голям. Нямали други братя и сестри. Майката на Ш. била от с. А., а баща му от с. О.. Били много сплотено семейство, били за пример. Техните родители през 2007 г. заминали за Г.. Тогава Ш. бил на 13-14 години. Били приятели със свидетелката, но не живеели заедно. Първоначално заминали само родителите за Г.. Братята останали тук, за да учат. Живеели заедно сами. Имали баба и дядо, но ходели за малко при тях. Винаги били много сплотени, много се разбирали. Ш. разчитал на брат си. Те много се обичали и уважавали. Не били само братя, а най-добри приятели. М. завършил образованието си и заминал за Г.. Ш. останал в Б.. М. започнал да учи език, Ш. ходел през летните и зимните ваканции в Г., М. също си идвал в Б., виждали се постоянно. Около две години продължило това. След това свидетелката и Ш. учили заедно висше образование в Б.. Учили в **** – регионална икономика. През това време двамата с Ш. ходили един път в Г. заедно, но той сам по-често ходел. Те си идвали също. След завършването решили да отворят един магазин, майка му и брат му си дошли от Г., за да му помагат. Бизнесът бил на Ш.. Свидетелката не помнела точно колко време продължил бизнеса. Живели всички заедно в квартира в К., защото им идвало далеч всеки ден да пътуват от с. О.. Около година и половина продължил бизнеса, но не потръгнал. Твърди, че били много сплотени и винаги се учудвала на тяхното семейство, че много си споделят, общуват и заедно решават проблемите си. Всеки в семейството можел да изрази личното си мнение, включително и свидетелката. След като приключил бизнеса, свидетелката, детето и Ш. се преместили при нейните родители в с. Д.И.. М. и майка му заминали за с. О.. В този момент решили и те тримата заминали пак за Г.. Ш. искал да се установи там, а след това и съжителката му с детето да отидат. Може би 2019 или 2020 г. било. Там М. и Ш. работели. От м. март до м. септември, тогава всички си дошли в с. О.. След като Ш. се прибрал, живели в с. Д.И., а М. бил в с. О.. Постоянно се чували по телефона, всеки ден. В седмицата на ден по 7-8 пъти се чували братята, а се виждали почти всеки ден. Виждали се по приложението „Уотс ап“. Иначе през три-четири дена те идвали при или свидетелката и Ш. ходели да се виждат. В края на септември или началото на октомври 2021 г. родителите им заминали отново за Г.. Братята останали тук. Техният полет бил на 10-ти октомври. Било неделя, тръгнали доста рано за С., поне пет часа преди полета, за да стигнат

навреме. Като тръгнали се минало време и Ш. се обадил, че се случил инцидента. Заявява, че никога не била виждала Ш. в такова състояние. Било му много тежко. Вече той не бил същия човек, който познавала. Той бил много усмихнат човек, разбран, можело да споделиш с него всичко, а сега той бил затворен. Минали две години, но безсънието му продължавало, вдигал кръвно, събуждал се вечер и ставал. Свидетелката също ставала с него, детето се будело. Малката също понякога питала за чичо си. Виждала, че на Ш. много му липсвал брат му, тя били много близки и често го виждала да плаче. Ш. вземал лекарства. В началото идвал лекар от с. О., който им поставял успокоителни. Този лекар изписал „Атаракс“, лекарства за кръвно и „Реламакс“, вече го пиели цялото семейство. В момента Ш. не работел, отразил му се инцидента, бил затворен в себе си, не желал да разговаря. Той много помагал с детето, защото нямало на кой да го оставят дори и за една минута. Ходел на сезонна работа, когато имали. Живеели при родителите на свидетелката в с. Д.И.. Справяли се, но трудно. Ш. пробвал няколко пъти да работи, но му било трудно сред хората. Трудно му било да се вози в кола, макар че минали две години. Бил напрегнат, когато свидетелката шофира, той също бил шофьор. През 2007 г. свидетелката не знаела дали се били установили, за да имат ресторантьорски бизнес в Г.. М. завършил за ИТ специалист в Г., защото се насочил към тази сфера. Той много учел и бил чудесно момче. Впоследствие се опитвал да помага на техните с документацията и с езика. За това и Ш. заминал, да помага по някакъв начин и да имат по-добър живот. Ш. отишъл март месец и септември месец се върнал. След 2007 г. станал неговият бизнес. Когато развивали бизнеса М. бил тук, живели на квартира всички – свидетелката, Ш., майка му, М. и малкото дете. Свекър й бил в Г.. Сега нямали бизнес с ресторант в Г.. Свидетелката заяви, че не била сигурна дали М. завършил образованието си в Г., но се насочил към ИТ сферата. Когато Ш. завършил образованието си, М. бил в Г.. Нямали други амбулаторни листи и рецепти, които да представят. Медикаментите били изписвани от доктора в с. О.. След смъртта на брат му Ш. не посещавал специализирана психиатрична и психологична помощ. Приемал лекарствата, изписани от лекаря в с. О.. Родителите на Ш. се върнали от Г. след смъртта на сина си.

Свидетелят С. М. Е., заяви, че знаел за пътния инцидент, в който загинал М.. Обадила му се леля му Ш., тя разбрала по телефона, и тръгнали за мястото на ПТП. Братята ги познавал от преди това. Покрай леля си ги познавал. Свидетелят живеел в с. Д.И.. Познавал Ш. от доста години, повече от десет години. Леля му и Ш. живеели заедно. Първо живеели в К., след това в с. Д.И. при тях. В момента не живели с. Д.И., но от време на време идвали. Свидетелят познавал и М.. Той бил в чужбина, не живял с тях. Живее в Г.. Свидетелят не можел да каже дали е познавал М. преди да замине за Г.. Братята били много близки, повече от братя. Всеки ден говорили по телефона, всичко си споделяли. Помагали си заедно. М. се прибрал в Б., за да помогне за бизнеса на Ш.. Много близки били. Ш. всяка година ходел при

брат си през лятото и зимата. Около 3-4 месеца оставал през лятото, а зимата ходел на нова година. Свидетелят нямал спомен дали М. се прибирал. Свидетелят също бил в чужбина по това време и се връщал за три-четири месеца в Б.. Преди катастрофата, до колкото знаел, Ш. нямал здравословни проблеми и проблеми с психиката. След инцидента станал по-затворен, по-малко споделял и повече стоял вкъщи, по-малко излизал навън. Детето на Ш. познавало М.. Виждали се чрез видеоразговори. Нямал спомен дали се виждали, когато М. се прибирал в Б.. Не знаел М. коя година е заминал за Г.. Знаел, че М. учел в университет в ИТ сферата. Имали и ресторант родителите на М.. Помагали и двамата им синове. М. живеел при родителите си в Г., а Ш. живеел в Б. в с. Д.И.. След ПТП-то живели в с. О., преди това били в с. Д.И.. Около 2017 - 2018 г. бил бизнесът на Ш., имал магазин за плод и зеленчук. За около две години М. му помагал и заминал за чужбина. Мисли, че през цялото време е бил тук, но не може да каже със сигурност, защото тогава не бил в Б.. Лично ходил на мястото на ПТП. Не знаел Ш. дали е ходил на психиатър и на психолог. Виждал го да взема лекарства за психиката. Знае, че вземал „Валидол“ за успокоение. Не знае кой му изписквал лекарствата. Ш. бил доста отчаян, свидетелят бил очевидец, защото често се виждали. След инцидента, първите два-три месеца, не толкова често, но след това пак живеели заедно в с. Д.И.. Около половин година Ш. и Ш. пак се върнали в с. Д.И..

От приетото по делото заключение на вещото лице по назначена съдебно-психологична експертиза се установи, че претърпеният инцидент от 10.10.2021 г. е довел до развитие у Ш. А. М. на травматичен стрес с основни симптоми: тревожност, сериозно разстройство на съня, загуба на апетит и редуциране на телесното тегло, раздразнителност, дълбока тъга, избягване на всякакви комуникации. Установи се, че травмата все още не е напълно преработена и че са налице симптоми и от трите групи, характеризиращи посттравматично стресово разстройство: натрапчиво припомняне на травматичното събитие, разстройство на съня, раздразнителност, избягване на хора, които му говорят за преживяната травма, напрежение при возене с кола. В съдебно заседание вещото лице поясни, че безсънието е отключено от катастрофата. Това е цялостна травма, но загубата на брат му е изключително мъчителна. Връзката им е според експерта е симбиотична и за това загубата на брата е много мъчителна. За да определи връзката по този начин експертът потвърди, че се позовава на свидетелските показания събрани по делото. Ш. споделил, че дължи живота си на него, защото брат му е предложил да седне отпред, тъй като Ш. бил по-висок и това е причината единият да оживее, а другият да загине. Той го приема, като че му е спасил живота и най-вероятно се чувства и виновен. На подсъзнателно ниво има нужда от сериозна психотерапия. Вещото лице заяви, че не може драстично да се разграничи дали състоянието на Ш. е следствие на претърпяното ПТП, в което и той е участвал или това е предизвикано от смъртта на брат му. Липсата на брат му е очевиден, тъй като те са били постоянно във връзка.

Служебно известно е и обстоятелството, че в РС- Казанлък е образувано гр. дело № **** г. по искова молба на Ш. А. М., ЕГН *****, с адрес: ****, чрез пълномощника адв. П. К. от САК, против ЗАД „ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: **** за обезщетяване на претърпените от него вреди като участник в процесното ПТП.

Видно от Справка **** г. е, че в регистрите поддържани от НЗОК за ищеца няма данни за извършвана медицинска дейност за периода 13.11.2021 г. до 13.11.2023 г.

От представения като доказателство от ищеца амбулаторен лист от 07.11.2023 г. се установява, че същият е с диагноза неорганично разстройство на съня, неуточнено след преживяна катастрофа през 2021 г.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, съдът достигна до следните **правни изводи**:

Предявени са иски с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ, вр. чл. 45 ЗЗД, вр. чл. 52 от ЗЗД и чл. 497, ал. 1 от КЗ, вр. с чл. 86, ал. 1 от ЗЗД .

В т. 1 от ТР № 1/21.06.2018 г. на ВКС по т. д. № 1/2016 г., ОСНГТК е приело, че материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в ППВС № 4/25.05.1961 г. и ППВС № 5/24.11.1969 г., както и по изключение всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в съответния установен по делото случай е справедливо да бъдат обезщетени. В мотивите Тълкувателното решение е възприето, че най-близките на починалия се ползват с право на обезщетение, поради естеството на съществуващата житейска връзка е логично да се предполага, че те търпят пряко, непосредствено и за продължителен период от време значителни по степен морални болки и страдания от загубата му. С ППВС № 5/24.11.1969 г. е допълнен кръгът на най-близките, които имат право на обезщетение за неимуществени вреди, извън тези, изброени в ППВС № 4/25.05.1961 г., а именно материалноправно легитимирани са и отглежданото, но неосиновено дете, съответно отглеждащият го, ако единият от тях почине вследствие неопозволено увреждане. Правото на най-близките да получат обезщетение не е абсолютно – то може да бъде упражнено, ако претендиращият обезщетение докаже, че действително е претърпял неимуществени вреди, които е справедливо да бъдат обезщетени съгласно нормативните правила, уредени в чл. 52 ЗЗД. В тълкувателно решение № 1/18 г. ОСНГТК е прието, че макар и братята и сестрите да са част от най-близкия родствен и семеен кръг, поради което връзките помежду им се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост, при смъртта на някой от тях, причинена от деликт, за преживелия близък се поражда субективно право да получи заместващо обезщетение за причинените му неимуществени вреди само по изключение, а именно когато поради конкретни житейски

обстоятелства привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка. В тези случаи за получаването на обезщетение няма да е достатъчна само формалната връзка на родство, а ще е необходимо вследствие смъртта на близкия човек преживелият родственик да е понесъл морални болки и страдания, които в достатъчна степен обосновават основание да се направи изключение от разрешението, залегнало в постановления № 4/61 г. и № 5/69 г. на Пленума на ВС - че в случай на смърт право на обезщетение имат само най-близките на починалия. Изключителност се свързва с отклонение от типичното, често повтарящото се, извън обичайната социална, емоционална и духовна среда, в която човек се ражда, развива се и получава духовна, морална и материална подкрепа. Духовната връзка между починалия и родственика (в настоящия случай между двама братя) трябва да е изградена и да се развива по-трайна, в по-дълбока, и в по-голяма степен от общоприетата за морала на съвременното българско общество емоционална привързаност, така че скръбта от трагичната кончина на близък родственик значително да превишава интензитета на естествената мъка от загубата, чувство за безпомощност и трагична непрежалимост.

С оглед на гореизложеното, за да възникне активната материална легитимация на ищеца – брат на починалия при настъпване на процесното застрахователно събитие, следва в процеса на доказване да се установи чрез пълно и главно доказване - по несъмнен, безспорен начин, че е изградил със своя починал брат такава емоционална и духовна връзка, която да е трайна, с по-висок интензитет от обичайните, както и да е продължила в относително дълъг период от време.

Това се наблюдава, когато отношенията между близките родственици са изключително дълбоки – примерно когато са полагани взаимни грижи за тяхното образование, професионална реализация, финансово подпомагане, гледане на болен или непълнолетен брат или сестра, или техен близък, изграждане на чувство за общност при споделяне на значителни житейски трудности и предизвикателства и други. Има се предвид житейска ситуация, когато братът възприема своя брат като изключително близък човек, на когото основно да е разчитал през своето социално и нравствено съзряване, смъртта на този близък родственик би довела до травматични последици в психиката на брата, които би следвало, с оглед на критериите за справедливост, предписани в правната норма на чл. 52 ЗЗД, да бъдат обезщетени чрез заплащане на заместващо обезщетение - чрез присъждане на конкретна парична сума. В случая от доказателствата по делото се установява, че отношенията между ищеца и починалия му брат са близки, характеризират се с взаимна обич, морална подкрепа и емоционална близост. Ищецът е изградил свое семейство, а загиналият е живял при своите родители, поддържали са човешки, братски отношения, като при всяка отдала им се възможност се виждали. В съответствие с нормалната човешка логика е

изводът, че след настъпване на процесното ПТП ищецът да се е намирал в стресово състояние, емоционално напрегнат, с непрестанно чувство на тъга и болка, страдащ от безсъние, затваряне в себе си, избягване социални контакти и срещи с хора. Според вещото лице – психолог връзката между двамата братя била симбиотична, като за да я определи като такава експертът потвърди, че се позовава на свидетелските показания събрани по делото, а не на въпросници или тестови изследвания. Специфичното в настоящия казус е, че ищецът също се е возил в застрахования автомобил по време на ПТП-то, което обяснява освен физическите, но и психологическите травми, които е получил. Св. Ш. С. Е. сподели, че след инцидента на свидетеля му било трудно да се вози в кола, макар че минали две години. Бил напрегнат, когато свидетелката шофирала. Ш. споделил пред вещото лице, че брат му е предложил да седне отпред, тъй като Ш. бил по-висок и това е причината единият да оживее, а другият да загине. Ищецът го приема, като че брат му е спасил живота и най-вероятно се чувства и виновен. Вещото лице заяви, че не може категорично да се разграничи дали състоянието на Ш. е следствие на претърпяното ПТП, в което и той е участвал или това е предизвикано от смъртта на брат му. На подсъзнателно ниво имал нужда от сериозна психотерапия. Разпитаните свидетели заявиха, че Ш. не е търсил специализирана психиатрична и психологична помощ. След инцидента приемал лекарствата, изписани от лекаря в с. О..

От събраните по делото доказателства не се установява, починалия брат М. да е поел грижата, вкл. издръжката за ищеца, респ. че е подпомагал на брат си в образованието му, професионалната и личностна реализация (през цялото му съзряване като личност), установи се, че двамата братя имат две години разлика. Техните родители през 2007 г. заминали за Г., тогава М. е бил на 17 години, а ищеца на 15 години. Братята останали в Б., за да завършат образование. От свидетелските показания става ясно, че този период е около една година, тъй като след като М. завършил образованието си заминал за Г.. Ш. останал в Б. и от шестнайсет годишен поддържал връзка със св. Е.. Със семейството му се срещали се при възможност през летните и зимните ваканции. След това свидетелката Е. и Ш. учили заедно висше образование в Б., в **** – регионална икономика. След завършването решили да отворят магазин, майка му и брат му си дошли от Г., за да му помагат. Живели всички заедно на квартира в К.. Около година и половина продължил бизнеса, но не потръгнал. След като приключил бизнеса, свидетелката, детето им и Ш. се преместили при нейните родители в с. Д.И.. М. и майка му заминали за с. О.. В хода на делото се изясни, че ищеца М. има съжителка и дете, с които живее в нейния дом в с. Д.И.. Установи се, че за година и половина починалият брат М. подпомагал брат си в бизнес в гр. К., който не потръгнал, след което М. отново заминава за Г.. Анализът на свидетелските показания разкрива обичайна връзка, характерна за братя, родени и израснали в традиционно семейство, възпитавани във взаимна обич, доверие, разбирателство и уважение. Вследствие на възпитанието им и създадените още в детска възраст

отношения между тях, ищецът е бил силно привързана към своя брат, но тази привързаност не се отличава с нищо изключително от гледна точка на традиционните за българското общество отношения между децата в едно семейство. В хода на делото не са събрани доказателства, от които да се установяват особени житейски ситуации или обстоятелства, довели до силно сближаване между братята до степен, при която по-големият брат да е заместил изцяло родителите си в грижата и възпитанието на ищеца и да е имал доминиращо присъствие в живота му или до духовно и емоционално сближаване между братята до степен, надхвърляща нормалната за подобна връзка на родство духовна и емоционална близост. Установеното съдържание на отношенията в конкретния случай – че братята живеели в различни страни, където завършили и висшето си образование, ищецът имал съжителка и дете, води до извод, че между тях съществували добри отношения и близост, че били задружни и се подкрепяли морално и материално, за което не се установи да е системно не може да бъде квалифицирано като изключително и надхвърлящо като дълбочина и интензивност обичайното съдържание на родствената връзка между братя по смисъла на тълкувателното решение.

Несъмнено ищецът е претърпял неимуществени вреди от смъртта на брат си, но техният интензитет не обосновава извод, че е налице основание да се направи изключение от разрешенията, дадени от Пленума на ВС в постановления № 4/61 г. и № 5/69 г., и да се признае на ищеца право да получи обезщетение за тези вреди, наред с или вместо най-близките.

С оглед на гореизложеното, исковата претенция, произтичаща от отсъствието на активна материалноправна легитимация на ищеца като неоснователна подлежи на отхвърляне, ведно с акцесорната претенция за лихва.

Предвид изхода на делото, в полза на ответника по делото следва да се присъдят разноски в размер на 1395 лв., както следва: 850 лв. – внесен депозит за вещо лице, 5 лв. за съдебно удостоверение и 540 лв. юрисконсултско възнаграждение определено с оглед разпоредбите на чл. 78, ал. 8 от ГПК, вр. с чл. 25, ал. 2 от Наредба за правна помощ.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от Ш. А. М., ЕГН *****, с адрес: ****, против ЗАД „ДаллБогт: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: **** искове с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ, вр. чл. 45 ЗЗД, вр. чл. 52 от ЗЗД и чл. 497, ал. 1 от КЗ, вр. с чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за заплащане на сумата 25 000 лв. обезщетение за неимуществените вреди, причинени ѝ от смъртта на неговия брат М. А. М., настъпила в пряка причинно-следствена връзка с телесните увреждания, причинени му при ПТП на 10.10.2021 г., ведно със законна лихва върху сумата, считано от

17.10.2021 г. - датата на която изтича срока по чл. 429, ал. 3 от КЗ, вр с чл. 430, ал. 1 от КЗ до окончателното изплащане

ОСЪЖДА, на осн. чл. 78, ал. 3 от ГПК, Ш. А. М., ЕГН *****, с адрес: **** да заплати на ЗАД „ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: ****, разноси по делото, в общ размер на 1395 лв..

Решението подлежи на обжалване пред ОС-Стара Загора в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Казанлък: _____